

Consultatie commentaar op regeling, houdende regels over de subsidiëring van de realisatie en exploitatie van productie-installaties voor waterstof (Subsidieregeling opschaling hernieuwbare waterstofproductie via elektrolyse)

p.1 hernieuwbare stroomafnameovereenkomst: overeenkomst inzake de levering van in Nederland geproduceerde hernieuwbare elektriciteit door een producent van hernieuwbare elektriciteit;

hernieuwbaarheid van elektriciteit is een merkwaardig begrip. Elektriciteit wordt geproduceerd en verbruikt en die verbruikte elektriciteit is er niet meer en komt niet terug. Elektriciteit kan geproduceerd worden uit niet hernieuwbare vervuilende energiebronnen (kolen olie gas uraan thorium etc) of uit langdurig beschikbare (langer dan 10^9 jaar) niet of gering vervuilende energiebronnen. Hier komen zowel zonenergie, windenergie als ook bioenergie en misschien waterkracht getijdenergie en diverse vormen van aardwarmte in aanmerking.

Het onderscheidend criterium is niet hernieuwbaarheid maar het schoon zijn (zuiverheid) van de geleverde elektriciteit voor de elektrolyse.

p.1 systeemgrens van de productie-installatie voor waterstof: fictieve gesloten omhulling van de waterstofproductie-installatie bestaande uit *een elektrolyser en voor waterstofproductie benodigde randapparatuur*; de waterstofproductie-installatie is drie alinea's eerder heel anders gedefinieerd. Aangezien de installatie al gedefinieerd is moet achter "bestaande uit" de reeds vermelde definitie herhaald worden. Weglaten kan ook.

p.4 art. 3.1.3 is hier bedoeld het quotiënt van a en b: dus a/b . ?

Ik vraag dit omdat a begint met "de som van" en aan het eind van i staat "en", vervolgens staat aan het eind van ii ook weer "en". Daarmee wordt de indruk gewekt dat "b bij i en ii moet worden opgeteld. Dat kan dan weer niet want a bestaat uit euro's en b uit Megawatt.

Dat moet eerst opgelost worden en daarna moet heel goed nagegaan worden of de manier van rangschikken wel goed is.

Stel dat het quotiënt a/b is. Dan is dat euro per megawatt. Dan weet je nog niet of je met het laagste quotiënt de zuinigste installatie hebt want het rendement van de elektrolyse kan wel knudde zijn. Als je kiest voor het hoogste quotiënt weet je zeker dat je duur uit bent, maar niet of hij beter is dan andere installaties.

p.6 art. 3.6 Het moet wel duidelijk zijn dat iemand die beweert eigenaar te zijn dat ook is. Definieer de zekerheden die daarvoor nodig zijn.

p.10 art 4.9.3 Dit artikel belemmert de procesverbetering in sterke mate. Het moet mogelijk zijn zonder administratieve rompslomp procesverbeteringen van allerlei aard zoals b.v. andere elektrode materialen of betere circulatiepompen of .....andere wijzigingen door te voeren zolang de traceerbaarheid gegarandeerd is. Die garantie kan blijken uit de audit resultaten en of het projectplan.

p.11 art. 4.12.1 Als ik dit lees vrees ik dat men afhaakt. Zijn we bij alle subsidies en ontwikkelingshulp zo controleerderig? Ik stel voor hier een keer per kwartaal van te maken.

p.11 4.12.5 Wat doet de minister er dan mee? Het lijkt me belangrijk de rechten en plichten van alle betrokken partijen vast te leggen. In geval van een enquête moet duidelijk zijn wie nalatig is

p.13 art.5.4. Dit artikel maakt de regeling nodeloos ingewikkeld. Het is niet duidelijk waarom de kosten voor een referentieinvestering bij 29,9 MW 0,00 euro zijn en dat dat bij 30,1 opeens 327.500

eu maal 8000 is. Het begrip referentieinvestering wordt in de begrippenlijst bij aanvang van de regeling niet gedefinieerd.

p.14 art. 6.2 Zie mijn opmerking bij 5.4 installaties tot 30MW hebben een referentieinvestering van 0,00 en vanaf 30MW wordt er een stevig bedrag in mindering gebracht.

p.14 art 6 als geheel. De bedoeling is dat we processen krijgen waarmee we op grote schaal uit zonen windenergie of andere schone energiebronnen waterstof kunnen produceren, zodat we een schone energieonafhankelijkheid van de rest van de wereld bereiken. Het gaat om het bereiken van dat doel. Artikel 6 is dermate bureaucratisch en ingewikkeld dat ik me wel drie keer zou bedenken voordat ik subsidie zou aanvragen. Deze complexe regelgeving stimuleert niet en belemmert de ontwikkeling van grootschalige waterstofproductie en daarmee het bereiken van energieonafhankelijkheid en reductie van uitstoot van broeikasgassen.

Waarschijnlijk hoort het niet in deze wetgeving thuis: Er moet aandacht zijn voor het volgende.

Grootschalige schone waterstofproductie zal veel innovatie met zich mee brengen. Hoe beschermen we ons economisch belang bij de door overheid(lees belastingbetaler) en bedrijfsleven gedane investeringen. Mijn vrees is: één vijandige overname en we zijn alles kwijt en daarmee ook onze duur verworven waterstof gebaseerde energieonafhankelijkheid. Die energieonafhankelijkheid is in combinatie met een superieure krijgsmacht het fundament van onze geopolitieke onafhankelijkheid.

Dit moet bij elke wetgeving voorop staan